

PRZEGLĄD TREŚCI

CZĘŚĆ I. OKRES ARCHAICZNY LITERATURY GRECKIEJ (w. VIII—VI p. n. e.)

Przedmowa	V
Wstęp: Kultura jońska spadkobierczynią kultury mi- nojskiej i miceńskiej	3—16
Początek literatury europejskiej (3). Kultura kreteńska (4). Achajowie i kul- tura miceńska (5). Morskie wyprawy Achajów i innych szczepów greckich (5). Zasiąg kultury miceńskiej (5). Znalezienie i odczytanie pisma miceńskiego (6). Pojawienie się Jonów (9). Najazd Dorów i jego następstwa (9). Dialekty greckie (10). Nazwa Hellenów (10). Emigracja na Wschód (11). Jonowie w Azji Mn. (11). Handel ładowy (11). Fenicjanie (12). Pismo fenickie (12). Kolonizacja z VIII w. (13). Przyczyny emigracji (13). Poszukiwanie miedzi i cyny na brąz (14). Odkrycie Zachodu (14). Koloniści z Megary nad Morzem Czarnym i Bosforem (14). Kolonie milezyjskie (15). Odys prototypem zwiadowcy kolo- nialnego (15). Dzielność Jonów w Azji Mn. i jej utonięcie w zbytkach (15). Stare i nowe czasy (16).	
Rozdział I: Epika bohatera	17—45
Miejsce powstania <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> (17). Czas powstania <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> (18). Katalog okrętów w II ks. <i>Iliady</i> i dalsze wędrówki Dorów (18). Miasto- państwo (19). Stosunki gospodarcze i społeczne w Jonii w VIII w. — Stare i nowe (21). Brąz i żelazo (21). Przemilczanie pisma (22). Przeżytki wspólnoty rodowej (23). Gospodarstwo rolne i hodowlane (23). Gospodarstwo ogrodo- we (24). Bogactwo Agamemnona (25). Prywatna własność rodzinna (25). Skutki społeczne własności prywatnej (25). Przypowieść o losie bogatych i biednych (26). Wolni najmicy (<i>thêtes</i>) (26). Zebracy (27). Rzemieślnicy (27). Specjalne rzemiosła (28). Demiurgowie (29). Niewolnicy (29). Niewolnicy jako towar wymienny (29). Wyprawy korsarskie po niewolników (30). Liczba niewolników męskich, ich zajęcia i nagrody (31). Przykład niewolnika wier- nego i niewiernego (31). Stosunek niewolników do pracy (32). Społeczne znaczenie niewolnictwa (32). Stosunki polityczne (32). Lud wynagradza bazy- leusów (33). Władcy z bożej łaski (34). Rada starszych (34). Ludowe wojsko i jego rzecznik Tersytyes (35). Zgromadzenie ludowe (36). Religia i psycho- logia w <i>Iliadzie</i> i <i>Odysei</i> (36). Główni bogowie w <i>Iliadzie</i> i <i>Odysei</i> (37). Psychologia bogów i ludzi (37). Stosunek bogów do ludzi (38). Ośmieszanie bogów (38). Umoralnienie bogów w <i>Odysei</i> (39). Rola Ateny w <i>Odysei</i> (39). Gniew Pozejdona (40). Uwiedzenie Zeusa przez Herę i scena małżeńska na Olimpie (40). Przeznaczenie (41). Stosunek do wróżów i wróżb (42). Losy duszy po śmierci (42). Rozważanie, wiedza itp. (43). Osobliwości Nekyi w <i>Od.</i> II (43). Zmarli w pierwszej Nekyi (w <i>Od.</i> II). Elizjum (44). Zna- czenie snów (44). <i>Iliada</i> i <i>Odyseja</i> dziełami dwóch pokoleń (44).	
Rozdział II: Powstanie epopei o wojnie trojańskiej i powrocie Odysa	46—100
Piewcy sławnych czynów (46). Pieśniarze i opowiadacze zawodowi (46). Demodok i Femios (46). Samoucy i uczniowie (47). Recytatorzy (47). Epika ludowa i artystyczna (48). Kwestia homerycka (49). Porównanie epiki ho-	

merowskiej z epiką ludową (53). Płynność ustnej tradycji recytatorów serbskich (54). Motywy tradycyjne (54). Analogia do piosenek ludowych (54). Brak jednoci ideowej i kompozycyjnej w epejach złożonych przez Lönnrota i Pavića (55). Różnice między epikami ludowymi a tzw. Homerem (55). Homer — poeta dworski (56). Legenda o „Komisji pizystratowej” i jej jądro (56). Źródła Iliady (57). Jądro podań bohaterów (57). Echa walk eolskich (58). Potęga Agamemnona (58). Nestor, bohater joński (59). Inni bohaterzy z Peloponezu (59). Ojczyzny Achillesa, Telamona, Ajasów (59). Ateńczycy, związki bohaterów jońskich z achajskimi (eolskimi) (60). Dorowie (60). Chwalcy bohaterów eolskich (60). Śpiewy i recytacje przed Homerem (61). Kompozycyjna jedność Iliady. Wstęp, zapowiedź i początek konfliktu (62). Klótnia Agamemnona z Achillesem (63). Bezsukteczne pośrednictwo Nestora (63). Obrażony Achilles szuka zemsty przy pomocy matki (64). W jakiej sytuacji Zeus spełni swe przyrzeczenie (64). Zwodniczy sen Agamemnona i jego skutki (64). Powstrzymanie ucieczki i podniesienie morale wojska (65). Przygotowanie ataku. Katalog. (65). Wstęp do bitwy, jak gdyby pierwszej w tej wojnie (66). Zerwanie układów obciąża Trojan winą (67). Agamemnon łaje Diomedesa (67). „Aristeja” Diomedesa (67). Retardacja przez odejście Hektora do miasta (67). Pojedynek Hektora z Ajasem (68). Chwilowe zawieszenie broni (68). Trojanie przekraczają mur obozu Achajów i zostają na noc w polu (68). Agamemnon szuka pojednania z Achillesem — na próżno (69). Zaszlepiiony Achilles zapomina chwilowo o bohaterstwie (69). Achajowie i Trojanie wysyłają zwiadowców (69). Bezsukteczna *aristeia* Agamemnona (70). Trojanie już przy okrętach (71). Zeus odsłania swe zamiary (71). Trojanie grożą spalaniem okrętów. Patroklos wraca do Achillesa (72). Achilles pozwala Patroklosowi iść na pomoc Achajom i pożyczka mu swoją zbroję (72). Patroklos wbrew zakazowi Achillesa posuwa się aż pod mury Troi i ginie z ręki Hektora (72). Rozpacz Achillesa, interwencja Tetydy, nowa zbroja Achillesa (73). Pojednanie Achillesa z Agamemnonem (74). Bitka bogów za pozwoleniem Zeusa (74). Walka Hektora z Achillesem. Pelida bezcześci zwłoki Hektora (74). Pogrzeb Patroklosa i igrzyska pogrzebowe (75). Achilles oddaje zwłoki Hektora Pryjamowi (75). Powrót Pryjama do Troi ze zwłokami Hektora (77). Brak wiadomości o śmierci Achillesa — pozorny (78). Skoncentrowanie akcji koło dwóch motywów centralnych (78). Retardacja akcji (79). Architektonika kompozycji (79). Analogia ze stylem geometrycznym waz czarnofigurowych (80). Baśniowe wątki Odyssei (80). Baśniowe przygody (81). Demony śmierci (81). Wyprawa do hadesu (81). Kompozycja i jedność Odyssei (82). Ekspozycja akcji (82). Paralela Orestesa z Telemachem i samym Odyssem (82). Mnogość zapowiedzi w prologu (83). Rola Ateny w akcji Odysa i Telemacha (84). Telemach na zgromadzeniu Itacejczyków (85). Nadzieje zalotników, że Telemach zginie, i obawa o niego Euryklei (85). Telemach w Pylos i w Sparcie (86). Znaczenie Telemachii (86). Hermes wzywa nimfę Kalipso do wypuszczenia Odysa. Pozejdon rozbija tratwę Odysa (86). Odys i Nauzyka (87). Opowieści Odysa na uczcie u Alkinoosa (87). W podziemiu (88). Powrót Odysa do Itaki. Ostatni akt gniewu Pozejdona (89). Małe wyszyskanie w akcji motywu gniewu Pozejdona (89). Przebudzenie się Odysa. Opiekuneczka Atena (90). Odys-żebak w gościnie u świniopasa (90). Powrót Telemacha ze Sparty na Itakę. Odys daje mu się poznać (91). Nowy spiszek zalotników na życie Telemacha (91). Telemach wobec Penelopy. — Odys-żebak powitany przez psa, znieważony przez zalotników (91). Zapasy żebaków. Ostrzeżenie Amfinomosa (91). Przygotowania do rozprawy z zalotnikami. — Żebak i Penelopa. — Eurykleja poznaje Odysa (92). Łuk Odysa i pierwszy strzał (93). Rozprawa z zalotnikami (93). Wśród trupów. Ukaranie niewiernych niewolnic i Melanthiosa. Oczyszczenie sali. (94). Penelopa nie wierzy w powrót Odysa (95). Penelopa zwleka z uznaniem Odysa w żebaku (95). Muzyka i tany na pobojowisku (96). Znaczenie nowych retardacji (96). Penelopa poznaje odmłodzonego Odysa. Wzajemne zwierzenia (96). Obawa przed odwetem rodzin zabitych zalotników (97). Wiadomości z hadesu (97). Odys odwiedza Laërtesa. Walka z rodzinami zalotników (98). Zakończenie „historii miłosnej” (98). Jednolitość przedstawienia (99). Uzupełnienie treści Iliady w nowy sposób (99). Różna indywidualność twórców Iliady i Odyssei (100).

Rozdział III: Technika i artyzm Homera	101—135
Podobieństwa i różnice (101). Ironia autorów Iliady i Odysei (105). Gnomy i morały (106). Prawo chronologicznej niezgodności (106). Machina bogów (107). Motywacja pozorna i chwilowa (107). Sprzeczności (107). Artyzm obu eposów (108). Charakterystyki osób (109). Placz i łzy (109). Skłonność do śmiechu (110). Naiwność bohaterów (110). Dwa pokolenia bohaterów (111). Kształtowanie się psychiki Achillesa (111). Achilles i Odys jako idealni przedstawiciele dwóch szczepów (112). Typowość innych bohaterów (112). Typowość akcji w obu eposach (113). Naoczność przedstawienia i jego realizm (113). Echa dółów społecznych (114). Głośne opinie ludu (115). Konkretność opisów (116). Język Iliady i Odysei (117). Heksametr daktyliczny (118). Heksametry homeryckie (119). Czy był Homer dla Greków (z Bizantyńcami) i Rzymian? (119). Alegoryczne objaśnianie bóstw Homera (120). Znaczenie eposów homeryckich w religii greckiej (123). Homer zjednoczycielem plemion w narodowość hellenicką (123). Wpływ na światopogląd Hellenów (124). Studia filozofów i filologów (124). Homer w Rzymie (125). Homer w Europie średniowiecznej i nowożytnej (126). Homer w Polsce i Słowiańszczyźnie (127). Dziś nad Homerem (131). Przekłady w Rosji carskiej i ZSRR tudzież w innych krajach słowiańskich (134).	
Rozdział IV: Cykl epicki. Hymny „homeryckie” i parodie	136—160
Pseudo-Homeriká (136). Cykl trojański (136). Katalog cyklików (136). Opowieści cypryjskie (137). <i>Etiopida</i> (139). Zburzenie Ilionu (140). <i>Mała Iliada</i> (140). <i>Powroty</i> (142). <i>Telegonia</i> (142). Oryginalność cyklików (143). Cykl tebański (144). Tebaida cykliczna (144). Epigoni (145). Zdobyte <i>Ojchalii</i> i <i>Pokajda</i> (145). Tytanomachia cykliczna (145). Zaniedbanie cyklików (146). Hymny „homeryckie” (146). Hymn na cześć Apollona Delijskiego (147). Hymn na cześć Hermesa (150). Hymn na cześć Afrodyty (152). Hymn na cześć Demetry (154). Hymny drobniejsze (156). Epigramy i wiersze żebracze (157). <i>Margites</i> (158). <i>Batrachomyomachia</i> (159).	
Rozdział V: Epika dydaktyczna. Hezjod	161—184
Kolonizacja w VII w. (160). Handel, przemysł, pieniądz (160). Zacołanie Beocji (162). Hezjod (163). <i>Theogonia</i> (164). Kwestia hezjodejska (164). Analiza <i>Theogonii</i> (164). <i>Roboty i dni</i> (169). Apokryfy (180). <i>Tarcza Heraklesa</i> (180). Język i styl Hezjoda (182). Technika kompozycyjna (182). Hezjod u potomnych (183).	
Rozdział VI: Liryka, jamb, elegia w VII w.	185—227
Dalsze następstwa kolonizacji VII w. Środowisko (185). Kryzys religijny (187). Wróżbiarstwo, mistyka i orfizm (187). Teologia orfików (189). Pochodzenie orfizmu i bakchantyzmu, ich znaczenie etyczne (189). Pieśń ludowa (190). Ludowe „ballady”, śpiewki miłosne i śpiewy kultowe (192). Śpiewki biesiadne (skolia) (193). Archiloch (193). Metryka wierszy Archilocha (199). Język i styl (199). Sądy o kompozycji (200). Wpływ na potomnych (200). Dwaj jambografowie (200). Semonides z Samos (201). Hipponaks z Efezu (203). Azjos z Samos (206). Ananios (206). Elegicy jońscy i doryccy (207). Tyrteusz w Sparcie (208). Teognis (210). Melika eolska (213). Alceusz (214). Safona (218). Sądy i naśladownictwa potomnych (226).	
Rozdział VII: Liryka jońska	228—234
Anakreont (228). Wpływ na potomnych (231). Anakreontyki (232). Anakreontyki w Polsce (233).	
Rozdział VIII: Liryka chóralna	235—245
Ogólna charakterystyka (235). Muzyka i śpiew chóralny u Spartan i innych Dorów (236). Terpander i Taletas (237). Alkman (238). Stezychor (240). Ibikos (243).	
Rozdział IX: Jońscy piewcy zwycięzców na igrzyskach wszechhelleńskich	246—256
Symonides z Keos (246). Bakchylides z Keos (251).	

Rozdział X: Pindar z Teb	257—278
Rzecznik ginącej arystokracji (257). Historia polityczna ówczesnej Grecji (258). Sympatie spartańskie, w ogóle arystokratyczne (258). Ideologia arystokracji (259). Sport zajęciem arystokratów (259). Przegląd twórczości Pindara (260). Pierwszy występ w Tebach (260). Rozbiór <i>Pyth.</i> 10 i schemat epiników (261). Składniki epiników (263). Wybielanie herosów (266). Niezmiennność ideologii (267). Pieśni z lat 498—490 (268). Podczas najazdu u Kserksesa i po Salaminie (268). Ody sytylijskie (269). Stosunki z Hieronem i innymi książętami sytylijskimi (270). Po powrocie do Teb (272). Wiara w odrodzenie arystokracji (275). Język i metryka (276). Sława pośmiertna (277). Pindaryzujący poeci włoscy i hiszpańscy (277). Pindar w Polsce XVI i XVII w. (278). Oda pindaryjska w Anglii i Francji (278). W Polsce XIX i XX w. (278).	
Rozdział XI: Początki prozy i filozofii (w. VI/V)	279—301
Pierwsi prozaicy (279). Ferecydes z Syros (279). Akuzylaios z Argos (280). Hekatajos z Miletu (280). Siedmiu Mędrców (282). Ezop (283). Trzej filozofowie z Miletu (284). Anaksymander (286). Anaksymenes (287). Pitagoras (288). Filolaos z Krotonu i pitagorejczycy (288). Alkmeon z Krotonu (290). Heraklit z Efezu (290). Trzej filozofowie-poeci (294). Eleaci (296). Zenon z Elei (298). Empedokles (299). Wpływ na potomność (301).	
Rozdział XII: Periodyzacja literatury greckiej i nazwy periodów	302—303
Nazwa „literatura archaiczna“ (302). Periodyzacja literatury greckiej (302).	
CZĘŚĆ II. OKRES ATTYCKI (KLASYCZNY) LITERATURY GRECKIEJ (w. V i IV p. n. e.)	
Rozdział XIII: Przygotowanie demokracji ateńskiej	307—324
Attyka przed Solonem (307). Zjednoczenie Attyki (308). Za rządów eupatrydów (308). Zamach Kylona (308). Zubożenie drobnorolnych (309). Reformy Solona i ich poetycka propaganda (310). Wiersze niepolityczne Solona (312). Wiersze polityczne (314). Pochwała praworządności (315). Przeciwność bogaczom (315). Niezadowolnienie z reform Solona (316). Nagana niezadowolonego ludu (317). Obrona umiarkowania w reformach (318). Ostrzeżenie przed tyraniem (318). Ocena formy i treści wierszy Solona i jego sława (319). Pamięć rodaków o oswobodzicielu ludu (319). Pizystrat i Pizystratydzi (320). Klistenes (322). Sąd skorupkowy (323). Eupatrydzi w służbie ludu (323).	
Rozdział XIV: Kult Dionizosa	325—344
Kult Dionizosa poza Helladą (325). U Jonów i Beotów (325). Szał bakchancki (326). Bakchantyzm i orfizm (327). Pojednanie Dionizosa z Apollosem (327). Kult Dionizosa w Attyce (328). Dionizja wiejskie (329). Wielkie Dionizja (330). Źródła tragedii (330). Tępis (331). Wiejski teatr objazdowy (332). Powstanie teatru (sceny i widowni) (332). Program Wielkich Dionizjów (334). Trylogie i dialogi (334). Konkurs tragiczny (335). Rola chóru (336). Proagon, sędziowie, głos publiczności (336). Nagrody, honoraria i protokół (337). Wystawa (337). Muzyka i taniec (338). Budowa tragedii (338). Nic do Dionizosa (339). Swoboda w traktowaniu mitów w tragedii (339). Tragik jako wychowawca publiczności (340). Formy dla pieśni chóralnej (340). Zeświecczenie tragedii (341). Starsi koledzy Eschylosa (341). Pratinas z doryckiego Filiuntu (341). Frynich (342).	
Rozdział XV: Eschylos i jego czasy	345—400
Czasy Eschylosa (345). Sympatie polityczne Eschylosa (347). Lata nauki i pierwsze kroki (347). U szczytu powodzenia (348). Dzieła Eschylosa (349). Data powstania <i>Blagalic</i> (349). <i>Blagalice</i> (349). Prymitywizm tragedii (353). Zainteresowanie geografiami i etnografiami (354). Dalsze ogniwa <i>Danaidy</i> (354). <i>Amymone</i> (355). <i>Trud Danaidy</i> (355). <i>Persowie</i> (356). <i>Siedmiu przeciw Tebom</i> (359). <i>Mit Labdakidów</i> (359). Przedmiot pierwszej i drugiej części trylogii (359). Akcja trzeciej części trylogii (360). Spór o epilog (362). <i>Prometeusz</i>	

w okowach (362). Koncepcja Eschylosa (363). Reformy sycylijskie (364). Przebieg akcji (364). Trylogia czy dilogia? (368). *Prometeusz wyzwolony* (368). Kult Prometeusza w Atenach (369). Prometeizm nowożytny (370). *Oresteja* (370). Zmiany w micie (372). Akcja w *Agamemnonie* (372). *Ofiarnice* (378). *Eumenidy* (382). Tendencja polityczna *Eumenid* (i innych tragedii Eschylosa) (388). Tendencje religijne u Eschylosa (390). Konstrukcja akcji scenicznej (392). Język i styl Eschylosa (395). Metryka i muzyka Eschylosa (396). Dramaty satyrowe Eschylosa (397). Wpływ Eschylosa na współczesnych i potomnych (399).

Rozdział XVI: Życie i twórczość Sofoklesa 401—430

Sofokles (401). Pobożność Sofoklesa (403). Twórczość Sofoklesa (403). *Ajas* (404). *Antygona* (408). Analiza akcji (409). Porównanie z „Antygona” Eurypidesa (416). *Elektra* (416). Analiza akcji (416). *Trachinki* (421). Zródła *Trachinek* (421). Analiza akcji (422). Rola cierpienia (425). Charakter eurypidejski (425). *Król Edyp* (426). *Niewinny zbrodniarz* (426). Nastroje antydelfickie (426). Poszukiwanie winowajcy (426). Przebieg akcji (427). Obrona wyroczni delfickiej i innych (431). Względy techniczne (432). Tragiczność Edypa (432). Reakcja publiczności ateńskiej (433). Wpływ *Edypa Króla* na późniejszych poetów (433). *Filoktet* (434). Mit o *Filoktecie* (434). „*Filoktet*” Eschylosa i Eurypidesa (434). Innowacja wprowadzona przez Sofoklesa (435). Przebieg akcji (435). Dalsze tragedie o *Filoktecie* (437). *Edyp w Kolonos* (437). Zapowiedzi usprawiedliwienia niewinnego zbrodniarza (437). Stosunek do *Edypa Króla* (438). Tajemniczy grób Herosa (438). Przebieg akcji (439). Pogląd poety na świat i na życie (442). Dramaty satyrowe (443). Zdobycze artystyczne Sofoklesa (445). Styl (446). Metryka (446). Katastrofa (447). Części składowe tragedii (447). Tempo akcji (447). Partie epickie (448). Agony (448). *Perypetie* (448). Rola chóru (449). Losy spuścizny Sofoklesa (449).

Rozdział XVII: Oświecenie w Atenach za czasów Peryklesa i wojny peloponeskiej 451—505

Pojęcie oświecenia (451). Wzrost handlu i przemysłu (451). Pogarda dla banauzów (452). Zainteresowania filozoficzne (452). Anaksagoras (452). Demokryt (453). Nauka o społeczeństwie (455). Hipokrates (456). Sofiści (458). Protagoras z Abdery (459). *Dwojakie mowy* (462). Autorytet Protagorasa (464). Prodikos z Keos (465). Hippiasz z Elidy (467). Gorgiasz z Leontinoi (469). Retoryka sycylijska (469). Czy Gorgiasz był filozofem (470). Dwie zachowane mowy (473). Obrona *Palamedesa* (473). Uczniowie Gorgiasza (475). Czy było dwóch Antyfontów? (479). Antyfont (480). Trzy mowy — trzy style (485). Anonim Jamblicha (485). Epigoni sofistyki (485). Wpływ „oświecenia” sofistycznego na współczesnych (490). Ateńskie pojmanie bezbożności (*asēbeia*) (492). Sokrates (493). Poglądy Sokratesa (495). Dialog sokratyczny (504). Opinie potomności (504). Sokrates i Eurypides (505).

Rozdział XVIII: Eurypides 506—590

Żywot Eurypidesa (506). Twórczość Eurypidesa (508). Dramaty satyrowe (508). Aktualność elementu satyrycznego (511). *Alcesta* (511). Elementy akcji (512). Pożegnanie Pani ze służbą (513). Los Admeta (514). *Medea* (514). Analiza akcji (514). Reakcja publiczności (518). *Hipolit* (519). Budowa akcji (520). Kryzys religijny poety (522). *Andromacha* (523). Aktualność polityczna (525). *Hekaba* (525). Tragedie polityczno-patriotyczne (527). *Heraklidzi* (528). *Biagalice* (533). Potępienie wojny (535). Fabuła *Aleksandra* (536). Fragment z *Danae* o pieniądzach (537). *Trojanki* (538). Aktualność *Trojanek* (541). Przeżycia poety po 70 roku życia (542). *Fenicjanki* (542). Ideologia Jokasty i Eteoklesa (543). *Elektra* (544). *Orestes* (548). Sądy o *Orestesie* (550). *Helena* (551). *Ifigenia Taurydzka* (554). *Ion* (557). Wyidealizowanie Iona (560). Tragedia *Kreuzu* (560). *Antiopa* (561). *Faëton* (562). *Alkmeon w Koryncie* (563). *Ifigenia Aulidzka* (563). *Bakchantki* (567). Potępienie mściwości bogów (571). Ukojenie starego poety (572). Technika Eurypidesa (573). Bohaterzy mitologiczni stają się zwykłymi ludźmi (580). Aktualność tragedii mieszczańskiej (580). Zwy-

cięstwo Eurypidesa za grobem (581). Tragicy i inni poeci dokoła Eurypidesa (586). Agaton (586). Rezos (587). Inne gatunki literackie (588). Tymoteusz (589). Filoksenos (590).

Rozdział XIX: Stara komedia attycka przed Arystofanem 591—601

Ludowe zabawy szyderców (591). Doryckie mimy i trawestie (592). Współzawodnicy Epicharma (593). Początki i powstanie komedii attyckiej (593). Części składowe komedii (594). Tendencje polityczne komedii (596). Język starej komedii (597). Przedstawienie komedii w teatrze (597). Kratynos (598). Eupolis (599).

Rozdział XX: Arystofanes 602—649

Jego życie, poglądy i polityka (602). Twórczość (603). *Acharnejczycy* (603). *Ryccerze* (605). *Chmury* (608). *Osy* (611). *Pokój* (613). *Ptaki* (614). *Lizystrata* (619). *Kobiety na święcie Thesmoforiorów* (620). *Zaby* (622). *Sejm niewieści* (625). *Bóg bogactwa (Pλούτος)* (628). Charakterystyka talentu Arystofanesa (635). Oceny i studia starożytne (636). Arystofanes w nowożytnej Europie (637). W Polsce XVI i XVII w. (639). W Polsce XVIII wieku (640). W Polsce XIX i XX wieku (643).

Rozdział XXI: Średnia komedia attycka 650—658

Ostatnia komedia Arystofanesa (650). Historia Grecji, zwłaszcza Aten, od pokoju Antalcydasa do Cheronei (651). Stosunki wewnętrzne w Atenach (653). Komedia średnia (656). Anaksilas (657). Anaksandrides z Rodos (657). Aleksis z Turioi (657). Eubulos (658). Inwencja i tradycja w średniej komedii (658). Metryka i język komedii średniej i nowej (658).

Rozdział XXII: Nowa komedia attycka 659—664

Ateny od Cheronei do Demetriusza Poliorketa (659). Społeczeństwo ateńskie (659). Bogaci, ich życie rodzinne (660). Biedni (660). Służba wojskowa (661). Dbalność o pochodzenie narzeczonych (661). Los noworodków (661). Tryb życia złotej młodzieży (661). Niewolnicy (662). Pedagog (662). Attycki humanizm (663). Nowa komedia — Filemon, Difilos (664). Difilos z Synopy (664).

Rozdział XXIII: Nowa komedia (Menander) 665—676

Żywot, dzieła, sztuka Menandra. Twórczość. Przeróbki łacińskie. Znaleźiska papirusowe (665). *Sąd rozjemczy* (665). Komedia rodzinna, jej motywy i typy (670). Indywidualizowanie typów (670). Komedie charakterów (670). Komedie lekkie (671). Komedie wzruszające o dobrych heterach (671). Komedia fantastyczna (672). Język Menandra (672). Metryka (673). Budowa komedii (673). Tematy komedii (673). Konwenans sceniczny (674). Sława (674). Trzej współcześni Menandrowi komediopisarze (675). Apollodor z Karystos (675). Komedie do czytania (676).

Rozdział XXIV: Tragedia i inne rodzaje poezji w IV w. 677—680

Tragedia (677). Teodektes (677). Dramat satyrowy (678). Chajremon (678). Epika w IV w. (678). Antymach z Kolofonu (678). Elegia Antymacha (679). Epigramy Antymacha i innych autorów IV (679). Hymn Hermoklesa (680).

Rozdział XXV: Najstarsza proza attycka 681—684

Dialekt attycki (681). Pisma fachowe (681). Pomniejsi materialisci (681). Oligarchiczny anonim o ustroju Ateńczyków (682).

Rozdział XXVI: Historycy w Atenach V w. 685—714

Chwalca Ateńczyków, Herodot z Halikarnasu (685). Dlaczego pisał w dialekcie jońskim (685). Krewni Herodota i on sam w walce z tyranami (686). Podróże Herodota i ich opisanie (686). Źródła wiadomości Herodota (687). Herodot w Atenach (688). Czego się Herodot nauczył w Atenach (689). Religijność Herodota (689). Racjonalizm i krytycyzm (690). Echa sofii

styki (691). Użycie materiałów etnograficznych do historii (692). Kompozycja dzieła Herodota (692). Historia lidyjska (693). Linia perska (694). Opowieść egipska (694). Panowanie Dariusza (695). Powstanie jońskie (695). Pierwsze podboje Dariusza w Europie (695). Wyprawa Dariusza do Grecji (695). Wyprawa Kserksesa (696). Przeplatanie się akcji perskiej z grecką (696). Rozmowa Kserksesa z Demaratem (696). Akcja grecka do bitwy w Termopilach (696). Bitwa pod Salaminą i ucieczka Persów. Przesłanki bitwy pod Platejami (697). Bitwa pod Platejami, Kserkses z Sardes. Ateńczycy zajmują Sestos (697). Wspomnienie rady danej niegdyś Cyrusowi (697). Nauka płynąca z rady Artembarea (697). Czy dzieło Herodota jest skończone (698). Źródła informacji o wojnach perskich (699). Nowele i wymysły (700). Figura doradcy i upominacza (700). Dysputy i mowy (701). Zapewnienia o prawdziwości — fikcji (702). Podniety do fikcyjnych mów (703). Artyzm Herodota (703). Przykład Homera (703). Wpływ tragedii attyckiej (704). Język i styl Herodota (704). Styl ludowej gawędy (704). Wielkość Herodota i jej ograniczenie (705). Pośmiertne losy Herodota (705). Dokoła Herodota (708). Stezymbrotos z Tazos (709). Hellanikos z Mityleny (710). Kronikarze sycylijscy (711). Ktezjasz z Knidos (711). Język i styl Ktezjasza (714). Czytelnicy i sędziowie pism Ktezjasza (714).

Rozdział XXVII: Tucydides

715—738

Życie Tucydidesa (715). Stanowisko polityczne Tucydidesa (716). Uczeń filozofów i sofistów (717). Działalność planowa i przypadkowość (718). Wojna dla osiągnięcia pokoju (719). Wola potęgi (719). Sława wiecznie trwała (720). Dzieło Tucydidesa (720). Redagowanie dzieła nie dokończone (721). Doniosłość wojny peloponeskiej (721). Archeologia (722). Metodyka naukowa historiografii (724). Charakter mów polityków, wodzów i dyplomatów (725). Dialogi (727). Prawo silniejszego (728). Pochwała demokracji ateńskiej przez Peryklesa (729). Rozkład materiału dzieła Tucydidesa (731). Przerywanie wątku opowiadania chronologicznego (734). Demoralizacja wojenna (734). Rozprawa Jonów z Dorami (734). Podręcznik dla przyszłych polityków (735). Styl Tucydidesa (735). Język (736). Wpływ na potomnych (736). W Polsce (738).

Rozdział XXVIII: Proza attycka w IV w.

739—792

Ateny w IV w. (739). Marność przywódców politycznych (739). Lud kapryśny i śmieje się (740). Położenie niewolników (741). Ilość niewolników (741). Platon o bogaczach i biedakach (741). Izokrates i Arystoteles o bogatych i biednych (742). Rozkwit wymowy (742). Antyfont i Andocydes (743). Izeusz (745). Lizjasz (745). Mowy (746). Mowy epidejktyczne (747). Ethopoia u Lizjasza (749). Opinia o mowach Lizjasza (750). Styl Lizjasza (750). Dyspozycja mów (750). Język Lizjasza (751). Wpływ Lizjasza na potomnych (751). Izokrates (752). Program nowej wymowy Izokratesa (752). Oratorskie idee (753). Nowy ideał prozy (753). Twórczość oratorska Izokratesa (757). Momenty epidejktyczne (757). Pisma polityczne (758). Doradca wodzów i władców (759). Pochwała Euagorasa (760). Dalsze broszury polityczne (761). List do Dionizjusza (761). Archidamos (762). Mowa o pokoju (762). Mowa za Areopagiem (763). List do Filipa Macedońskiego (764). II list do Filipa Macedońskiego (764). Panatenaik (765). Fiasko polityki filomacedońskiej (765). Autobiografia (766). Znaczenie polityki filomacedońskiej Izokratesa (768). Współzawodnictwo retoryki z filozofią (769). Świadeństwo uczniów i wieków (770). Porównanie Izokratesa z Demostenesem (772). Polityka Demostenesa (772). Demostenes jako adwokat-cywilista (773). Sprawa z Midiaszem (773). Polityk w sądzie (774). Wielka polityka zagraniczna (775). Pierwsze występy polityka (775). Przeciw Filipowi (776). Mowa o pokoju (777). Wreszcie zjednoczenie Grecji przeciw Filipowi (779). Po Cheronei (780). Mowa pogrzebowa (780). Mowa o wieńcu (781). Akcja Demostenesa po śmierci Filipa (782). Sprawa Harpala (782). Po śmierci Aleksandra Wielkiego (783). Ocena polityki Demostenesa (783). Sława pośmiertna wymowy Demostenesa (784). Demostenes u nowożytnych (785). Wokół Demostenesa (788). Hiperydes (788). Dynarch (789). Demades (790). Likurg (790). Demochares (791). Demetriusz z Faleronu (791).

Rozdział XXIX: Historiografia IV wieku 793—821

Ksenofont (793). Kariera wojskowa Ksenofonta (793). Powstanie Anabazy (796). Po odwołaniu spod Kunaksy (797). Drobne pisma wojskowe i historyczne (798). Hieron (799). *Cyropedia* (801). *Agezylaus* (801). *Ustrój lacedemoński* (802). *Dowódca kawalerii. Sztuka jeździecka* (802). *Historia grecka* (803). Charakterystyka literata i człowieka (807). Język i styl (809). Sława (811). Ksenofont w czasach nowożytnych (811). Historycy i geografowie z wieku IV (812). Eneasz Taktik (813). Filistos z Syrakuz (813). Timajos (814). Efor z Kyme (814). Teopomp z Chios (816). Ekskursy (817). Krytycy i chwalczy (817). Anaksymenes z Lampsaku (818). Historycy Aleksandra Wielkiego (818). Likos z Region (818). Onezykryt z Astypalei (819). Nearch z Krety (819). Patrokles (819). Eudoksos z Knidos (819). Pyteas (820). Ptolemeusz syn Lagosa (820). Chares z Mityleny (820). Deinon z Kolofonu (820). Klitarch (820).

Rozdział XXX: Dialogi filozoficzne 822—847

Szewe Szymon i pitagorejczycy (822). Filolaos z Krotonu (823). Archytas z Tarentu (823). Fedon z Elidy (823). Euklides z Megary (823). Stilpon z Megary (824). Założyciele własnych szkół (824). Antystenes z Aten (825). Diogenes z Synopy (828). Eschines Sokratyk (830). Ksenofont (832).

Rozdział XXXI: Platon 848—898

Życie Platona (848). Akademia (850). Dzieło Platona (852). *Ion* (853). *Hippiasz mniejszy* (854). *Hippiasz większy* (854). *Laches* (854). *Lizys* (855). *Charmides* (855). Rehabilitacja Sokratesa (858). *Obrona Sokratesa* (858). *Eutyfron* (859). *Gorgiasz* (859). Pierwsze myśli o życiu za grobem (861). *Eudymem* (861). *Kratyl* (862). *Meneksen* (863). *Menon* (863). *Anamneza* (864). *Fedon* (864). *Biesiada* 866. *Fedros* (869). Pojęcie idei (870). *O państwie* (873). *Timajos* (877). *Krytykasz* (879). *Obrona ideologii* (880). *Teetet* (880). *Parmenides* (882). *Sofista* (884). *Polityk* (884). *Fileb* (886). *Prawa* (887). *Epinomis* (890). Kto korzystał z „Praw” Platona? (890). *Listy* (890). *Pseudoplatonika* (890). Język i styl Platona (891). Doskonałość i maniera (892). Literacka forma pism Platona (893). Technika sceniczna (893). Dialogi filozoficzne po Platonie (894). Platonizm (895). Platonizm w Polsce (895). Stara Akademia (898).

Rozdział XXXII: Arystoteles 900—928

Życie i studia Arystotelesa (900). Wychowawca Aleksandra Wielkiego (901). Założenie Liceum w Atenach i działalność poza Atenami (901). Tradycja o Arystotelesie (902). Spuścizna Arystotelesa i losy rękopisów (902). Pisma popularne (903). Wykłady szkolne (904). Pisma logiczne (904). Pisma przyrodnicze (905). Pisma psychologiczne (906). Pisma fizyczne i kosmologiczne (907). *Metafizyka* (908). Polemika z ideologią Platona (908). *Trzy etyki* (909). *Polityka* (910). *Ustrój polityczny Aten* (912). *Retoryka* (914). *Poetyka* (916). *Losy Poetyki* (920). Rola Arystotelesa w kulturze europejskiej (920). Arystoteles w Polsce (922). Starsi perypatetycy (924). Przejście do epoki hellenistycznej (927).

Skorowidz autorów greckich 929